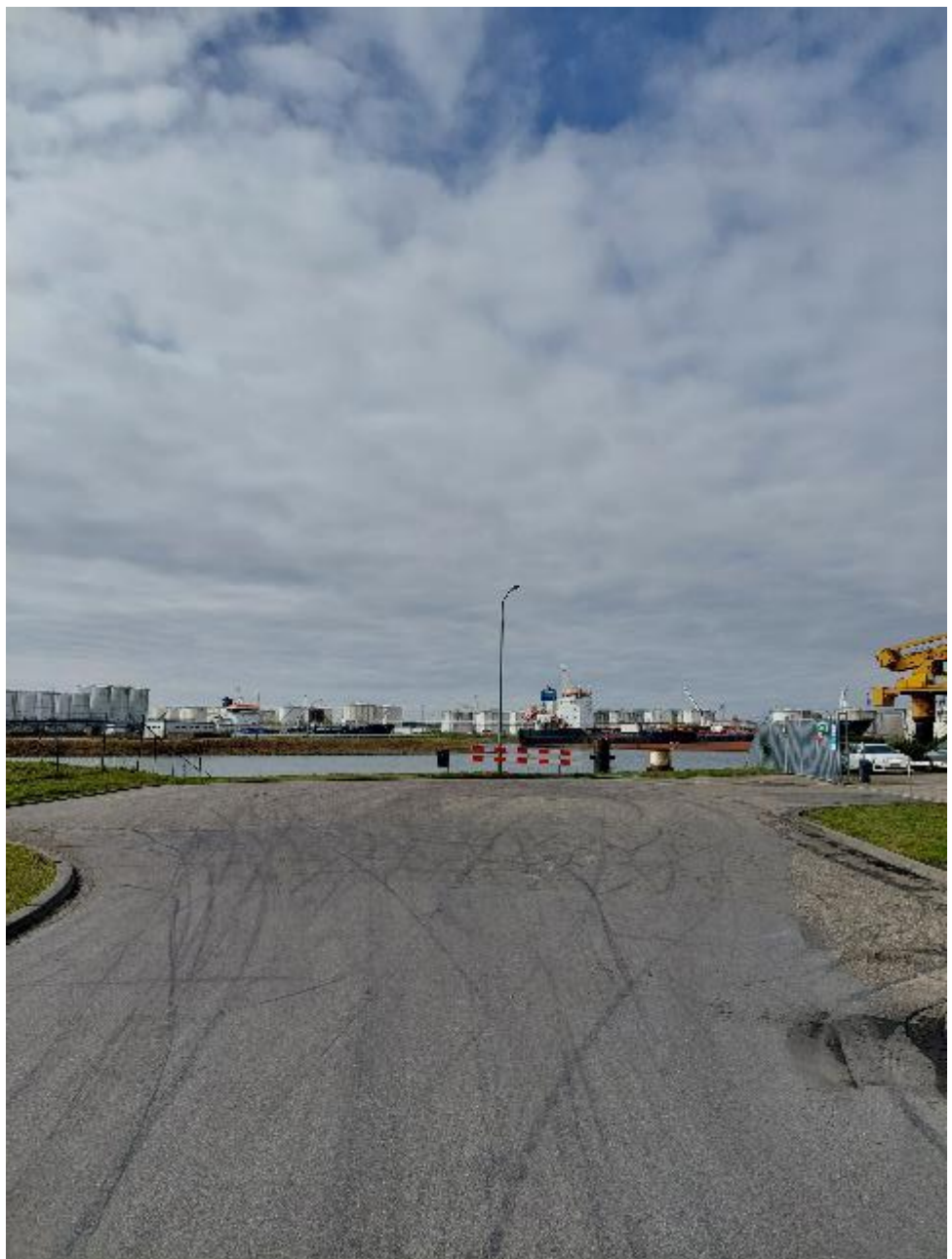

Verkennd natuuronderzoek Keerlus Kreekweg, Dordrecht

Oriënterend natuuronderzoek in het kader van
de wet- en regelgeving voor natuur

Sweco Nederland B.V.
Onderwerp
Projectnummer

HbR Keerlus Kreekweg
51013151

Klant
Versie

Havenbedrijf Rotterdam N.V.
C4

Datum
Auteur
Document referentie

24-04-2023
[Redacted]
NL23-648800269-48969

Gecontroleerd door

Vrijgegeven door

Inhoudsopgave

Samenvattende tabel	4
1 Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Kader van het onderzoek	6
1.3 Leeswijzer	6
2 Plangebied en ingreep	7
2.1 Ligging en beschrijving plangebied	7
2.2 Voorgenomen activiteiten	8
3 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	9
3.1 Toetsingskader	9
3.2 Resultaten	9
3.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten	12
3.4 Conclusie Natura 2000	12
4 Wet natuurbescherming: soortenbescherming	13
4.1 Toetsingskader	13
4.2 Methode	13
4.3 Resultaten	13
4.3.1 Planten	13
4.3.2 Vleermuizen	14
4.3.3 Grondgebonden zoogdieren	15
4.3.4 Vogels	15
4.3.5 Vissen	16
4.3.6 Amfibieën en reptielen	16
4.3.7 Ongewervelden	16
5 Provinciaal natuurbeleid	17
5.1 Toetsingskader	17
5.2 Resultaten	17
6 Gemeentelijk beleid	20
6.1 Toetsingskader	20
6.2 Resultaten	20
7 Conclusies en aanbevelingen	22
7.1 Natura 2000	22
7.2 Soortenbescherming	22
7.3 Provinciaal natuurbeleid	22
7.4 Gemeentelijk natuurbeleid	22
Referenties	23
Bijlage 1 Toetsingskaders wetgeving en beleid	
Bijlage 2 Jaarrond beschermde nesten	

Samenvattende tabel

In onderstaande tabellen is een samenvatting weergegeven van conclusies, voortkomend uit het verkennend natuuronderzoek.

Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Natura 2000-gebieden	Geen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

Wet natuurbescherming: soortbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Planten	Mogelijke aantasting berm (leefgebied) ruw parelzaad	Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van ruw parelzaad	Indien aanwezig, groeiplaats ontzien indien mogelijk	Als ruw parelzaad wordt aangetroffen en de groeiplaats niet kan worden ontzien, is een ontheffing noodzakelijk
Vleermuizen	Geen, mits bij eventueel gebruik van extra lichtbronnen gewerkt wordt met voorzorgsmaatregelen	N.v.t.	Alleen werken tussen zonsopkomst en zonsondergang in de periode van maart t/m oktober en/of voorkomen dat licht uitstraalt richting groene elementen en water	Werken volgens voorzorgsmaatregelen
Grondgebonden zoogdieren	Geen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vogels	Geen, mits gewerkt wordt volgens een voorzorgsmaatregel	N.v.t.	Werken buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van globaal vanaf half maart tot half juli) óf vrijgave na broedvogelcheck door een ter zake	Werken volgens voorzorgsmaatregelen

Wet natuurbescherming: soortbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
			kundige ecoloog voorafgaand aan de werkzaamheden	
Reptielen	Geen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Amfibieën	Geen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vissen	Geen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Ongewervelden	Geen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

Provinciaal beleid	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Natuurnetwerk Nederland (inclusief ecologische verbindingzone)	Geen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Groene buffer	Geen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Groenblauwe structuur	Geen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Havenbedrijf Rotterdam N.V. wil een keerlus realiseren aan het einde van de Kreekweg in Dordrecht, Zuid-Holland.

Wanneer ingrepen negatieve effecten kunnen hebben op beschermde plant- of diersoorten of beschermde gebieden, dient dit te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. Om een beeld te kunnen vormen van de mogelijk aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten hierop is voorliggend verkennend natuuronderzoek uitgevoerd door Sweco Nederland B.V. (hierna: Sweco).

1.2 Kader van het onderzoek

Het project is getoetst aan de volgende wet- en regelgeving voor natuur.

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijn);
 - soorten.
- Provinciaal beleid:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN);
 - eventueel andere provinciaal beschermde gebieden buiten het NNN.
- Gemeentelijk beleid.

Het verkennend onderzoek is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van het plan op de beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Toetsing heeft plaatsgevonden op de beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en op de natuurbeleidskaders. In het rapport worden de mogelijke vervolgstappen besproken die eventueel moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures.

1.3 Leeswijzer

In volgende hoofdstukken worden de bevindingen weergegeven van het verkennend natuuronderzoek voor de hoofdaspecten plangebied en ingreep (hoofdstuk 2), Natura 2000 (hoofdstuk 3), soortenbescherming (hoofdstuk 4), en provinciaal beleid (hoofdstuk 5). Tot slot is de conclusie beschreven (hoofdstuk 6). De toetsingskaders zijn opgenomen in Bijlage 1 en 2.

2 Plangebied en ingreep

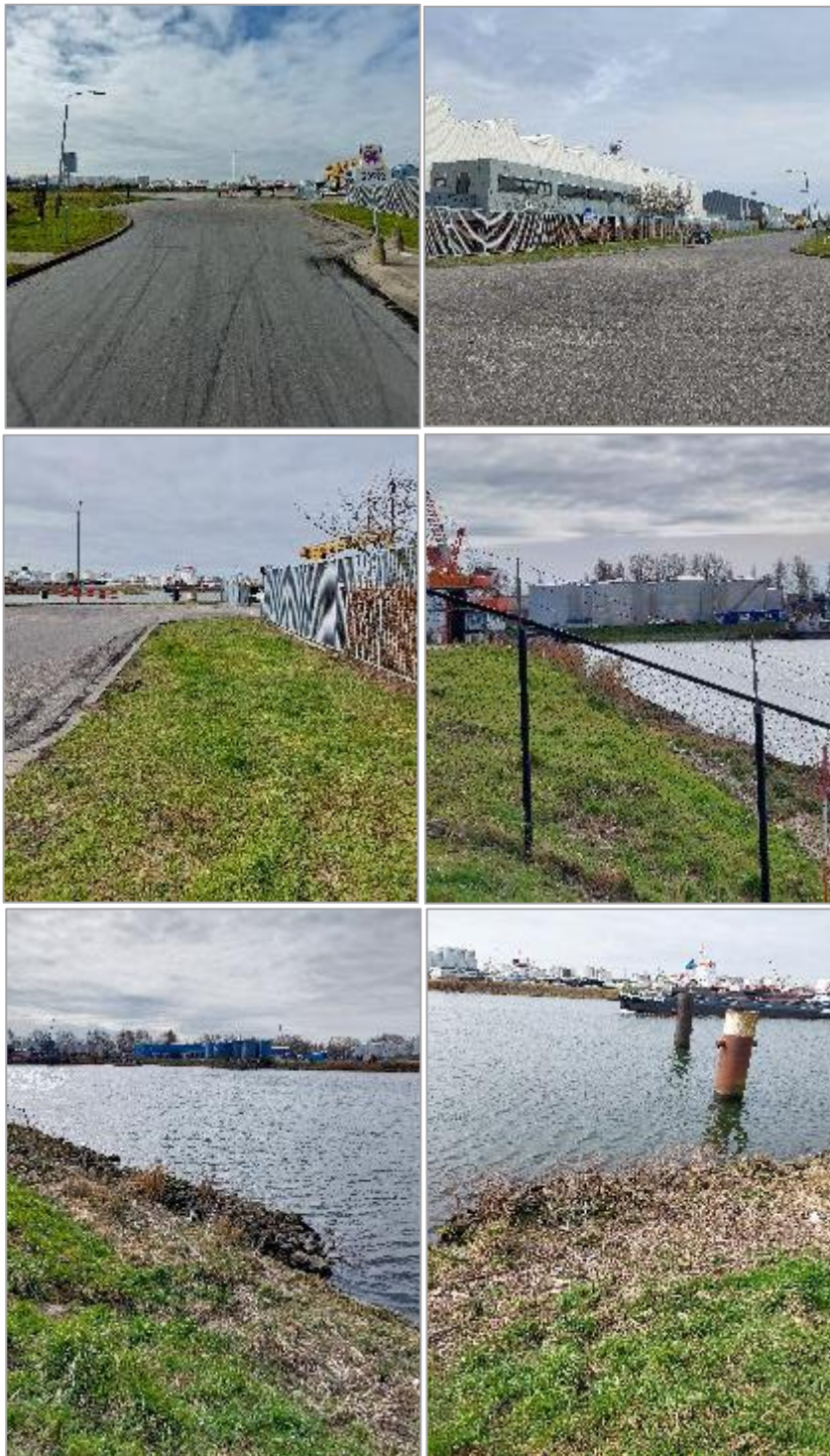
2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in Dordrecht in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied is gelegen in een havengebied. De begrenzing van het plangebied is opgenomen in de onderstaande afbeelding (Figuur 2-1).

Figuur 2-1 Ligging en begrenzing van het plangebied (rood omkaderd), gelegen te Dordrecht, Zuid-Holland.

Het plangebied bestaat uit een weg met enkele grasbermen eromheen. Het plangebied is centraal gelegen op het Industriegebied West. Aan de noord- en zuidkant is het plangebied begrensd met hekwerk. Het plangebied is omgeven met grote bebouwing zoals loodsen en silo's. De westkant van het plangebied sluit aan op het water in de haven met daartussen een met steen afwerkte schuine kade en met losse stenen aan de onderkant. De kade is begroeid met wat braamstruiken. De onderstaande afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek aan het terrein (Figuur 2-2).

Figuur 2-2 Impressie van het plangebied, met bovenaan een indruk van de huidige keerlus, in het midden de bermen en afscheidingshekken en onderaan de aangrenzende kade en de haven.

2.2 Voorgenomen activiteiten

Aan het einde van de kreekweg wordt de keerlus uitgebreid. Hiervoor worden delen van de berm weggehaald om de extra ruimte te creëren. Grond wordt ontgraven en de weg wordt aangelegd.

3 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

3.1 Toetsingskader

De Natura 2000-gebieden zijn de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitattypen binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd vanuit een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In het aanwijzingsbesluit van LNV is aangegeven welke natuurwaarden kwalificerend zijn op grond van de Habitatrichtlijn en/of Vogelrichtlijn. Hierin zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitattypen en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitattypen en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- en/of verbeterdoelstellingen voor habitattypen en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

In dit verkennend natuuronderzoek is getoetst of plannen negatieve gevolgen kunnen hebben voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten of habitattypen voor de het betreffende Natura 2000-gebieden. Wanneer effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn, zijnde een voortoets, passende beoordeling of ADC-toets. In Bijlage 1 wordt het toetsingskader in meer detail beschreven. Bij de toetsing is gekeken naar de Natura 2000-gebieden tot op 25 km afstand van het plangebied. Dit is ruim voldoende om effecten door eventuele externe werking te voldoende mee te nemen. Enkel effecten door stikstofdepositie kunnen verder reiken.

3.2 Resultaten

De ligging van Natura 2000-gebied is in beeld gebracht middels de Natura 2000-gebiedenkaart van PDOK, beschikbaar via het Nationaal Georegister. Hieruit blijkt dat het Natura 2000-gebied Biesbosch het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is. Het bevindt zich op een afstand van circa 4.1 kilometer van het plangebied (Figuur 3-1)

Binnen een straal van 25 km liggen verschillende andere Natura-2000 gebieden (Tabel 3.1). De Natura 2000-gebieden Oudeland van Strijen, Oude Maas, Hollands Diep en Boezems Kinderdijk liggen allen op meer dan 5 kilometer en minder dan 10 kilometer afstand tot het plangebied. De overige Natura 2000-gebieden te weten Hollands Diep, Donkse Laagten, Haringvliet, Krammer-Volkerak, Loevestein, Pompeveld & Kornsche Boezem, Haringvliet, Uiterwaarden Lek, Langstraat en Lingegebied & Diefdijk-Zuid liggen allen op meer dan 10 kilometer en minder dan 25 kilometer afstand van het plangebied.

Tabel 3.1 Afstand van nabijgelegen Natura 2000-gebied(en) tot plangebied.

Natura 2000-gebied	afstand (km)	bescherming
Biesbosch	4,1	VR+HR
Oudeland van Strijen	6,7	VR
Oude Maas	7,1	HR
Hollands Diep	7,4	VR
Hollands Diep	7,5	VR+HR
Boezems Kinderdijk	9,3	VR
Hollands Diep	10,2	HR
Donkse Laagten	12,3	VR
Biesbosch	15,2	HR
Haringvliet	17,7	VR+HR
Krammer-Volkerak	19,6	VR+HR
Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	22,2	HR
Haringvliet	23,3	VR+HR
Uiterwaarden Lek	24,9	HR
Langstraat	25	HR
Lingegebied & Diefdijk-Zuid	25	HR

Figuur 3-1 Minimale afstand van het plangebied (rood omkaderd) tot het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied, de Biesbosch (rood)

Van het dichtstbijgelegen Natura-2000 gebied worden de beschermingsregimes met hun voornaamste instandhoudingsdoelen beschreven. De Biesbosch wordt beschermd onder de Vogel- en Habitatrichtlijn. De doelstellingen van de Biesbosch zijn het behouden of vergroten van de oppervlakten en kwaliteit van de habitattypen en leefgebieden van Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten. De Biesbosch bevat een aantal habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie (onder andere H6510A en H6510B Glanshaver- en vossenstaarthooilanden) of er zelfs zeer gevoelig voor zijn (H6120 stroomdalgraslanden)¹.

¹ www.natura2000.nl.

3.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het plangebied valt buiten de grenzen van omliggende Natura 2000-gebieden en directe effecten waarbij het gebied fysiek aangetast wordt, zoals bij versnippering, kunnen op voorhand worden uitgesloten. De indirecte effecten zoals verdroging, vernatting, trillingen en optische-, geluids- en lichteffecten reiken maximaal enkele honderden meters ver en kunnen op basis van de afstand ook op voorhand worden uitgesloten.

Stikstofemissie kan optreden tijdens zowel de aanlegfase als de gebruiksfase. Deze emissies kunnen zich verplaatsen over grote afstanden en zodoende resulteren in stikstofdeposities in Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden. Op basis hiervan is al een stikstof-berekening uitgevoerd (AERIUS Calculator 2022). Uit de AERIUS-berekening blijkt dat het project geen toename van de stikstofdepositie groter dan 0,00 mol N/ha/jaar geeft (Jansen, 2023). Dit geldt voor zowel de aanleg- als de gebruiksfase. Hiermee zijn significante negatieve gevolgen van het project op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten uitgesloten. Er is daarmee voor het project voor onderdeel stikstofdepositie geen vergunningsplicht Wet natuurbescherming.

3.4 Conclusie Natura 2000

De directe (fysieke aantasting) en indirecte (verdroging, vernatting, trillingen en optische-, geluids- en lichteffecten) effecten kunnen op basis van de afstand op voorhand worden uitgesloten. Uit de AERIUS berekening blijkt dat er geen sprake is van de depositie groter dan 0,00 mol N/ha/jaar. Er zijn wat betreft Natura-2000 gebieden geen verdere vervolgstappen noodzakelijk.

4 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

4.1 Toetsingskader

Soortenbescherming is geregeld in de Wet natuurbescherming (hierna te noemen: Wnb). De beschermde soorten in Nederland zijn in te delen in drie categorieën: soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en Andere beschermde soorten. Het is verboden soorten van de eerste twee categorieën te vangen, doden, verstoren of hun vaste rust- en verblijfplaatsen aan te tasten. Verbodsbepalingen ten aanzien van de versterking zijn niet van toepassing op soorten uit de derde categorie. Soorten uit de laatste categorie kunnen door het bevoegd gezag onder voorwaarden vrijgesteld worden van de verbodsbepalingen. Het toetsingskader voor soortenbescherming wordt nader beschreven in Bijlage 1.

4.2 Methode

Het actueel en potentieel voorkomen van beschermde soorten in het plangebied is onderzocht middels een bronnenonderzoek en een oriënterend veldbezoek. Op basis hiervan is een habitatgeschiktheidsbeoordeling gedaan. Vanwege de te verwachten effecten zijn de (potentiële) aanwezigheid van beschermde soorten en de effecten hierop tot tientallen meters van het plangebied onderzocht.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in de plangebieden en omgeving. Hiervoor zijn onder andere landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF-Verspreidingsatlas²), regionale verspreidingsatlassen en, wanneer beschikbaar, voorgaande onderzoeken geraadpleegd. Ook is data direct uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) gebruikt van de afgelopen 5 jaar.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van beschikbare gegevens en een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in de plangebieden (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 16-03-2023 door Barry van der Veeke, deskundig ecoloog van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling is een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen) en/of het geschikte biotoop beïnvloed wordt of kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Hieruit is duidelijk geworden voor welke soort(groepen) nader (veld)onderzoek en eventueel het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wnb aan de orde is.

4.3 Resultaten

4.3.1 Planten

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF toont waarnemingen van ruw parelzaad in de omgeving van het plangebied. De waarneming van ruw parelzaad dateert uit 2019. Beschermde soorten komen voornamelijk voor in stabiele (voedselarme) habitattypen, zoals duinen, heiden en venen. Soorten die tijdens het veldbezoek zijn aangetroffen, zoals dovenetel, ereprijs, smalle weegbree, duizendblad en kluwenhoornbloem, duiden op een voedselrijke bodem. Ruw parelzaad staat op open, zonnige, matig vochtige en matig voedselrijke bodems, en komt voor in bermen. De locatie waar het ruw parelzaad is waargenomen is bezocht tijdens het veldbezoek, waar deze niet is aangetroffen. Door de levenscyclus (eenjarige plant), kan deze nog opkomen in de bloeitijd.

² www.verspreidingsatlas.nl

De bloeitijd is echter van april tot juni, en tijdens het veldbezoek op 16 maart kan de afwezigheid dus niet met zekerheid vastgesteld of uitgesloten worden.

Effectanalyse

De plant is waargenomen in dezelfde omstandigheden als in het plangebied, een tiental meters verder. Ruw parelzaad kan zich dus verspreid hebben naar de bermen in het plangebied. De berm wordt verwijderd, er is dan dus sprake van negatieve effecten op het groeigebied. Aanvullend onderzoek ten behoeve van ruw parelzaad in de bloeitijd (april – juni) is dus noodzakelijk. Op basis van het aangetroffen biotoop, de grassige bermen, en actuele verspreidingsgegevens worden geen andere beschermde soorten verwacht.

4.3.2 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit de NDFF zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend in het plangebied. Algemene soorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger worden op basis van hun verspreiding wel verwacht in (de omgeving van) het plangebied.

Vleermuizen verblijven in boomholtes en in bebouwing. In het plangebied is staan geen bomen en geen bebouwing, dus aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgesloten. In de omgeving van het plangebied staat wel bebouwing in de vorm van loodsen en silo's. Deze zijn tijdens het veldbezoek visueel geïnspecteerd waaruit blijkt dat deze geen geschikte openingen voor vleermuizen hebben. Tijdens het veldbezoek zijn aangrenzend aan het plangebied enkel 3 bomen aangetroffen, waar geen geschikte holtes in zijn aangetroffen.

Naast verblijfplaatsen zijn ook foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van een lokale populatie. Vliegroutes zijn nodig voor vleermuizen om zich te kunnen verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebied en terug. Boven de (gemaaide) bermen is weinig insectenleven, dus een functie als belangrijk foerageergebied van het plangebied zelf is op voorhand uit te sluiten. De watergangen aangrenzend aan het plangebied kunnen mogelijk wel gebruikt worden als foerageergebied, bijvoorbeeld door meervleermuis. Ook kunnen de watergangen gebruikt worden als vliegroute.

Effectanalyse

Gezien de afwezigheid van voor vleermuizen geschikte bomen en gebouwen zijn vaste voortplantings- en verblijfplaatsen van vleermuizen in en rondom het plangebied op voorhand uit te sluiten. Er is dus geen sprake van negatieve effecten op vaste voortplantings- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Op basis van het gebrek aan vegetatie kan een functie als essentieel leefgebied (foerageergebied) ook op voorhand worden uitgesloten. Het is dan ook uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden en realisatie van een keerlus leidt tot negatieve effecten op leefgebied van vleermuizen.

De watergangen in de omgeving van het plangebied kunnen wel dienen als foerageergebied. Deze vallen buiten de scope van het project en worden dus niet fysiek aangetast. Indien de inzet van lichtbronnen tijdens de werkzaamheden benodigd is, dient wel rekening gehouden te worden met aanwezigheid van vleermuizen. Het is namelijk op grond van de Wnb niet toegestaan vleermuizen te verstoren. Maatregelen die dan getroffen kunnen worden is het uitzetten van het licht voor zonsondergang, het gebruik van een batlamp of het licht van de belangrijke landschapselementen (watergangen), af te richten.

Indien de bovenstaande voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen, is aanvullend onderzoek naar de een functie van het plangebied als leefgebied voor vleermuizen niet nodig. Er hoeft dan ook geen ontheffing aangevraagd te worden.

4.3.3 Grondgebonden zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit de NDFF zijn waarnemingen van konijn en veldmuis bekend. Tijdens het veldwerk zijn geen waarnemingen gedaan of (vaste) voortplantings- of verblijfplaatsen aangetroffen van grondgebonden zoogdieren. Op basis van het aangetroffen biotoop wordt een functie als voortplantings- of verblijfplaats en/of (essentieel) foerageergebied ook niet verwacht. Het is een erg klein gebied waar aan 3 zijden (waterkant en 2 hekafscheidingen) de doorgang voor grondgebonden zoogdieren beperkt is. Ook ligt er nabij een autosnelweg die een barrière vormt naar het plangebied. Er zijn geen natuurlijke elementen zoals bomen, bosjes etc. die foerageer- of schuilmogelijkheden bieden.

Effectanalyse

Op basis van het aangetroffen biotoop en de waarnemingen uit NDFF kunnen muizen en konijnen niet op voorhand worden uitgesloten. Muizen zouden negatieve gevolgen kunnen ondervinden omdat ze kleine holletjes kunnen hebben in de berm. Echter zijn deze soorten vrijgesteld van de ontheffingsplicht en volstaat zorgvuldig werken. De zorgplicht is altijd van kracht, zie bijlage 1. Door gefaseerd te werken, kan invulling gegeven worden aan de zorgplicht. Voor konijnen worden geen negatieve effecten verwacht, er zijn geen holen aangetroffen en op het moment van werkzaamheden zullen ze dus niet aanwezig zijn. Voor andere beschermde soorten geldt dat op basis van de beperkte natuurlijke habitats (alleen berm), de barrières en het ontbreken van waarnemingen, deze niet verwacht worden. Er is dus geen aanvullend onderzoek nodig, en derhalve geen ontheffing aangevraagd te worden.

4.3.4 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende soorten

In het plangebied, en de omgeving, zijn geen nesten aangetroffen van vogels met een jaarrond beschermd nest categorie 1 t/m 4. In bijlage 2, tekstbox 1, worden soorten met jaarrond beschermde nesten verder toegelicht. De hogere structuren rond het plangebied zijn gecontroleerd op nesten, maar deze zijn niet waargenomen. De roofvogelwerkgroep die actief is in de haven, toont volgens de meest recente data ook geen broedgevallen. Tijdens het veldbezoek zijn wel waarnemingen gedaan van eksters. Deze maken gebruik van boomkruinen om hun nesten in te maken. Echter zijn in de nabije omgeving van het plangebied enkel 3 bomen aanwezig waar geen nesten in zijn aangetroffen.

Effectanalyse jaarrond beschermde nesten

Op basis van de aard en inrichting van het plangebied, de visuele inspectie van nesten in bomen en het ontbreken van waarnemingen van jaarrond beschermde nesten, zijn jaarrond beschermde nesten uitgesloten. Er is dus geen sprake van negatieve effecten. Aanvullend onderzoek is dan ook niet nodig. Er hoeft ook geen ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot jaarrond beschermde nesten.

Overige broedvogels

Alle in Nederland broedende vogels zijn tijdens het broeden beschermd. In de begrenzing van het plangebied zijn heggen en enkele bomen aangetroffen, waar vogels als merels in kunnen gaan broeden. Tijdens het veldbezoek zijn waarnemingen gedaan van meeuwen en kauwen.

Voorafgaand aan de versturende werkzaamheden binnen het broedseizoen (circa half maart tot half juli), is het uitvoeren van een broedvogelcontrole noodzakelijk. De Wnb erkent officieel geen broedseizoen. Er zijn soorten die al (ver) voor half maart kunnen en/of beginnen met broeden, zoals houtduif, bosuil (december/januari) en blauwe reiger (februari/maart). In de Wnb is aangegeven dat van belang is of een broedende vogel aanwezig is. Werkzaamheden in de periode augustus t/m februari kunnen zonder aanvullende broedvogelcontroles plaatsvinden.

4.3.5 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

In het plangebied zijn geen waterlichamen aanwezig voor vissen. Grenzend aan het plangebied is de haven waar (beschermd) vissen kunnen voorkomen.

Effectanalyse

Vissen zijn in het plangebied niet aanwezig, er is immers geen geschikt oppervlaktewater aanwezig. Effecten zijn dan ook uitgesloten, vervolgstappen zijn niet nodig.

4.3.6 Amfibieën en reptielen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van amfibieën of reptielen. In het plangebied zijn geen geschikte elementen aangetroffen voor amfibieën en reptielen. Voor de amfibieën geldt dat er geen poelen of vennen in de buurt zijn en dat er geen geschikte takken- of zandhopen zijn waar ze kunnen overwinteren. Voor reptielen geldt dat er wel stenige opwarm plekken zijn, maar dat er geen vegetatie aanwezig is, het plangebied te klein is als leefgebied, er geen broeihopen zijn voor voortplanting en er te veel verstoring is van (vracht)verkeer en mensen. Ook is de autosnelweg aan de oostzijde van de haven een barrière voor amfibieën en reptielen om het plangebied te bereiken. Op basis van het aangetroffen biotoop en de verspreidingsgegevens van amfibieën en reptielen kunnen deze soorten(groepen) op voorhand worden uitgesloten.

Effectanalyse

Op basis van de beperkte natuurlijke voorzieningen (alleen berm), de barrières en het ontbreken van waarnemingen, wordt het voorkomen van beschermd amfibieën en reptielen niet verwacht. Het is dan ook redelijkerwijs uitgesloten dat er sprake is van negatieve effecten. Aanvullend onderzoek en een ontheffing zijn dus ook niet nodig.

4.3.7 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende soorten

In het plangebied zijn geen geschikte elementen aangetroffen voor beschermd dagvlinders, kevers en libellen. De bermen die aanwezig zijn bestaan voornamelijk uit grassen. Er zijn weinig tot geen kruiden aangetroffen en er zijn dan ook geen waardplanten voor beschermd vlinders aangetroffen. Ook andere elementen zoals (grote) dode bomen die van belang zijn voor bepaalde kevers ontbreken. Libellen zitten doorgaans bij beken, poelen, sloten en vennen met goed ontwikkelde (oever)vegetatie. Dit ontbreekt ook geheel in het plangebied en de omgeving ervan. In NDFF zijn alleen waarnemingen gedaan van algemene soorten zoals hooibeestje, klein koolwitje, zwartsprietdikkopje (vlinders), geel soldaatje, tweekleurig zuringhaantje (kevers) en grote keizerlibel.

Effectanalyse

Op basis van de beperkte natuurlijke elementen (alleen berm) en de verspreidingsgegevens, worden er geen beschermd ongewervelden verwacht in het plangebied. Er is derhalve ook geen sprake van negatieve effecten, dus aanvullend onderzoek en een ontheffing zijn niet nodig.

5 Provinciaal natuurbeleid

5.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit het beleid ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast kent de provincie Zuid-Holland beleid ten aanzien van gebieden met natuurwaarden. De regels omtrent ruimtelijke kwaliteit waarvan gebieden met natuurwaarden een onderdeel zijn, is in de provincie Zuid-Holland vastgelegd in de provinciale omgevingsverordening³. In bijlage 1 wordt het beleid nader beschreven.

Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van het NNN, NNN ecologische verbindingzone en groene buffer in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In de provincie Zuid-Holland zijn effecten vanuit externe werking niet van toepassing.

5.2 Resultaten

Voor de inventarisatie van beschermde gebieden op provinciaal niveau is gebruik gemaakt van de interactieve kaarten van de provincie Zuid-Holland⁴ en atlas leefomgeving⁵. Het plangebied valt niet binnen de grenzen van het NNN (Figuur 5-1). De minimale afstand tussen het plangebied en NNN bedraagt circa 570 meter. De ecologische verbindingzone is in dit geval onderdeel van het NNN. De minimale afstand tot de ecologische verbindingzone is circa 2500 meter. Omdat het plangebied buiten het NNN ligt, en externe werking niet van toepassing is, hebben de voorgenomen werkzaamheden geen effect op het NNN. Derhalve hoeft er geen nadere procedure doorlopen te worden.

In Zuid-Holland worden overgangsgebieden van stedelijk gebied naar open landschap beschermd om de contrastkwaliteit tussen de dynamiek en dichtheid van de stad en de luwte van de aangrenzende groene ruimte te beschermen. Enkele van deze overgangsgebieden zijn aangewezen als groene buffer. Deze vallen in categorie 2 van het beleid voor ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn hier mogelijk, maar extra bescherming tegen (grootschalige) stedelijke ontwikkeling is van belang om de schaal en het karakter van deze gebieden in stand te houden. De bescherming van de groene buffers ligt bij de provincie en gemeente, waarbij de provincie de regie heeft. De minimale afstand van het plangebied tot de groene buffer bedraagt circa 2700 meter. Zie Figuur 5-2 voor de ligging van het plangebied ten opzichte van de groene buffer. Omdat het plangebied buiten de grenzen van de groene buffer ligt, en externe werking niet van toepassing is, hebben de voorgenomen werkzaamheden geen effect op de groene buffer. Derhalve hoeft er geen nadere procedure doorlopen te worden.

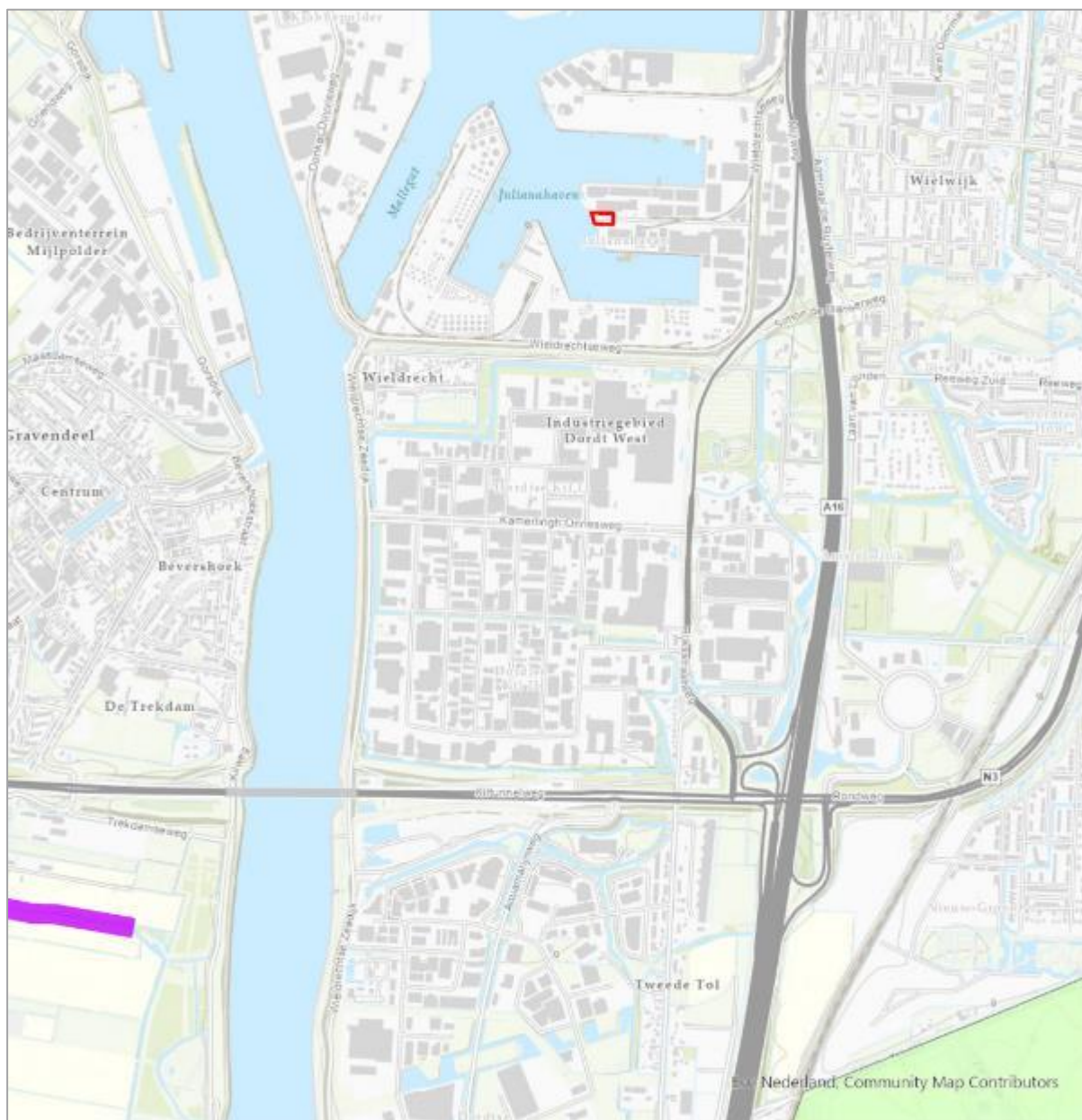
³ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR622914>

⁴ <https://ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/>

⁵ <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

Figuur 5-1 Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van NNN (groen).

Figuur 5-2 Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van NNN ecologische verbindingzone (paars) en groene buffer (lichtgroen, rechtsonder)

6 Gemeentelijk beleid

6.1 Toetsingskader

De gemeente Dordrecht heeft het groenblauwprogramma⁶ om het groeiende belang van natuur in Dordrecht in goede banen te leiden. Overkoepelend aan de groenblauwe structuur van gemeente Dordrecht zijn het Natura-2000 netwerk en het nationaal geldige Natuurnetwerk Nederland (NNN). De Groenblauwe structuurkaart met bijbehorend beschermingsbeleid voegt op gemeentelijk niveau beschermde gebieden en structuren hieraan toe. In 2020 is de visie Het Groenblauw Eiland van Dordrecht⁷ opgesteld met daarin ambities voor groen (natuur) en blauw (water). De visiekaart (Figuur 6-1) vormt de basis van de actualisatie en wordt aangepast. Zodra de bestaande structuren in beeld zijn wordt een beschermingsstatus toegekend aan de verschillende structuren en hun onderdelen.

In de periode dat er nog geen Groenblauwe structuurkaart met achterliggend beleid beschikbaar is en het bomenstructuurplan nog niet definitief is, gelden onderstaande beleidsuitgangspunten. Hierbij wordt de Visiekaart (Urbanisten, 2020) voor zover mogelijk als structuurkaart beschouwd. Dit betekent dat belangrijke structuren van deze kaart moeten worden behouden en verder moeten worden versterkt.

- Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden in een gebied met bomen of groenblauw, moet allereerst worden gekeken of de bomen/het groenblauw deel uitmaken van een bepaalde structuur. In geval van de bomen moet ook worden onderzocht of individuele exemplaren zijn opgenomen op de gemeentelijke Bomenlijst. Vervolgens moet worden gehandeld volgens de bijbehorende leidende principes uit het Bomenstructuurplan (concept 2020), volgens principes die bij de Groenblauwe visiekaart en dit Groenblauw programma horen (in stand houden en versterken) of in het geval van bomen die op de Bomenlijst staan volgens de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).
- Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden in een gebied zonder bomen of groenblauw moet worden getracht de bomen- en groenblauwestructuur van omringend gebied door te trekken en te versterken waarbij de leidende principes uit het Bomenstructuurplan (concept 2020) en/of beleidsuitgangspunten uit dit Groenblauwprogramma worden opgevolgd.
- Bij nieuwbouw en herstructurering worden de structuren van groen, bomen, blauw, ecologie en speel- en beweegplekken van omliggend gebied versterkt door deze binnen het plangebied voort te zetten of verder uit te breiden. Als er al een structuur ligt in het te bebouwen gebied wordt deze structuur (grotendeels) behouden, ingepast in het nieuwe ontwerp en verder versterkt.
- De structuren die van belang zijn op schaalniveau van het hele eiland worden behouden, tenzij goed onderbouwd wordt aangetoond dat belangrijke maatschappelijke behoeftes dit onmogelijk maken. In dat laatste geval wordt de betreffende structuur in de nabije omgeving kwantitatief en kwalitatief hersteld/ voortgezet.
- Bestaande groene verbindingen met het buitengebied worden niet doorbroken, verder versterkt en waar mogelijk worden nieuwe verbindingen gerealiseerd. Het inpassen/behouden van ecologische verbindingen is hier onderdeel van.

6.2 Resultaten

Het plangebied valt niet binnen het Groenblauwe eiland, zoals aangegeven op de visiekaart (Figuur 6-1). Er wordt geen bomenstructuur of groenblauwe structuur aangetast en geen groene verbinding verbroken. Het plangebied valt buiten de scope van het groenblauwe programma van de gemeente Dordrecht. Er zijn dan ook geen verdere vervolgstappen nodig.

⁶ https://cms.dordrecht.nl/Inwoners/Overzicht_Inwoners/Natuur_en_milieu/Groen/Groenblauw_programma

⁷ <https://raad.dordrecht.nl/Documenten/Bijlage-1/bijlage-2-GroenBlauwEiland-Rapport-v2.pdf>

Figuur 6-1 De Visiekaart uit Het Groenblauw Eiland van Dordrecht, de ligging van het plangebied is aangegeven met een rode pijl.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Natura 2000

Er worden geen negatieve effecten verwacht op de instandhoudingsdoelstellingen door directe effecten (fysieke aantasting), indirecte effecten (verdroging, vernatting, trillingen en optische-, geluids- en lichteffecten) en gevolgen van stikstof. Uit de AERIUS-berekening blijkt dat het project geen toename van de stikstofdepositie groter dan 0,00 mol N/ha/jaar geeft. Dit geldt voor zowel de aanleg- als de gebruiksfase. Er is daarmee geen vergunning voor het project benodigd.

7.2 Soortenbescherming

De aanwezigheid van ruw parelzaad kan niet op voorhand worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek in de bloeiperiode (april – juni) is dus noodzakelijk. Mocht het ruw parelzaad aanwezig worden bevonden, dient er een ontheffing aangevraagd te worden.

Voor overige beschermde soorten vormt het plangebied geen essentieel leefgebied. Er zijn geen vaste voortplantings- of verblijfplaatsen en (essentieel) foerageergebied aangetroffen in het plangebied. Negatieve effecten zijn dus op voorhand uit te sluiten. Voor de overige beschermde soorten hoeft dus geen aanvullend onderzoek plaats te vinden en derhalve ook geen ontheffingen worden aangevraagd. Dit geldt alleen onder de voorwaarde dat de voorzorgsmaatregelen nageleefd worden. De zorgplicht is altijd van toepassing, zoals beschreven in bijlage 1.

Verstoring van beschermde soorten, te weten vleermuizen en broedvogels, is mogelijk wel aan de orde. Met voorzorgsmaatregelen kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. Voor vleermuizen geldt dat in het geval van gebruik van extra lichtbronnen tijdens de werkzaamheden, foerageer- en vlieggedrag verstoord kan worden. Maatregelen die dan getroffen kunnen worden is het niet werken tussen 1 uur voor zonsondergang en 1 uur na zonsopkomst en eventuele lichtbronnen uitzetten voor zonsondergang, batlampen gebruiken of de lichtbronnen van waterpartijen af te richten. Er hoeft dan geen nadere procedure plaats te vinden. Er zijn heggen en enkele bomen aanwezig waar algemene broedvogels zoals merels in kunnen gaan broeden. Voorafgaand aan de versturende werkzaamheden binnen het broedseizoen (circa half maart tot half juli), is het uitvoeren van een broedvogelcontrole noodzakelijk. Werkzaamheden buiten het broedseizoen kunnen zonder aanvullende broedvogelcontroles plaatsvinden.

7.3 Provinciaal natuurbeleid

Het plangebied valt buiten de grenzen van het Natuurnetwerk Nederland (met bijbehorende ecologische verbindingzones) en de groene buffer. Externe werking is niet van toepassing in Zuid-Holland. De voorgenomen effecten hebben dus geen effect op het NNN en de groene buffer. Derhalve hoeft er geen nadere procedure doorlopen te worden.

7.4 Gemeentelijk natuurbeleid

Er wordt geen bomenstructuur of groenblauwe structuur aangetast en geen groene verbinding verbroken. Het plangebied valt buiten de scope van het groenblauwe programma van de gemeente Dordrecht. Er zijn dan ook geen verdere vervolgstappen nodig.

Referenties

█ 2023). Kreekweg Dordrecht Onderzoek stikstofdepositie, documentnummer NL23-648800269-46423. Sweco Nederland B.V.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), periode 2018-2023. Ingezien van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>

Zuid-Holland omgevingsverordening (2021). Ingezien van: <https://pzh.notubiz.nl/document/10785038/1/ZH+Omgevingsverordening+regels>

Groenblauwprogramma Dordrecht (2021) door idverde Advies. Ingezien van: https://cms.dordrecht.nl/Inwoners/Overzicht_Inwoners/Natuur_en_milieu/Groen/Groenblauw_programma

Het Groenblauw Eiland van Dordrecht, beknopte ruimtelijke visie (2020). Ingezien van: <https://raad.dordrecht.nl/Documenten/Bijlage-1/bijlage-2-GroenBlauwEiland-Rapport-v2.pdf>

Websites

EIS Nederland	www.eis-nederland.nl
Natura-2000	www.natura2000.nl
RAVON	www.ravon.nl
Vlinderstichting	www.vlinderstichting.nl
Vogelbescherming	www.vogelbescherming.nl
Werkgroep roofvogels Hoeksche Waard Oost	https://www.roofvogelshw.nl/slechtvalkenzh21.html
Zoogdiervereniging	www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Toetsingskaders wetgeving en beleid

Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wnb een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb) en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb).

De goedkeuring of de vergunning met betrekking tot stikstofemissies in de aanleg- en gebruiksfase wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Wanneer na een eerste verkennende effectbeoordeling effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Voortoets geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningsplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn volgt een passende beoordeling.
- Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten volgt een ADC-toets.
- ADC-toets: Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.

Wet natuurbescherming: soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd met verschillende verbodsbepalingen:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)

- Lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

- Lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- Lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- Lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- Lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - *Onderdeel a)* in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
 - *Onderdeel b)* de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - *Onderdeel c)* vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden, en dat exemplaren niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond. In gebruik zijnde nesten van vogels zijn te allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd.

Van een aantal vogelsoorten geniet de vaste rust- en verblijfplaats een aanvullende jaarronde bescherming. Er is een indicatieve landelijke lijst opgesteld⁸, maar provincies hebben de mogelijkheid deze aan te passen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten zijn ingedeeld in 5 categorieën, waarbij de nesten van soorten van categorie 1 t/m 4 in principe altijd jaarrond beschermd zijn, en nesten van soorten van categorie 5 enkel wanneer er een zwaarwegend ecologisch belang is om het nest wel jaarrond te beschermen. Ook voor soorten van categorieën 1 t/4 kunnen zich uitzonderingssituaties voordoen waarbij een nest geen jaarronde beschermd behoeft. Dit wordt beoordeeld door een ecooloog. Soorten van categorie 1 t/m 4 zijn de volgende: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw. Van een aantal andere soorten zijn de nesten enkel beschermd indien er onvoldoende alternatieven zijn.

Onderzoeken naar het voorkomen van soorten uit de *Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn* hebben een geldigheidsduur van drie jaar. Na deze termijn dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

⁸ RVO, 2021. Indicatieve lijst jaarrond beschermde vogelnesten
<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/04/Lijst-jaarrond-beschermde-vogelnesten.pdf>

Voor *Andere soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van deze soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de versterking zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *Andere soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid heeft om soorten binnen deze categorie onder voorwaarden vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de wet, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffing nodig.

Onderzoeken naar het voorkomen van *Andere soorten* hebben een geldigheidsduur van vijf jaar. Na deze termijn dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

Tabel 7.1 Vrijgestelde soorten in provincie Zuid-Holland

Zoogdieren	
Aardmuis	Huisspitsmuis
Bosmuis	Konijn
Bunzing	Ree
Dwergmuis	Rosse Woelmuis
Dwergspitsmuis	Veldmuis
Egel	Vos
Gewone bosspitsmuis	Wezel
Haas	Woelrat
Hermelijn	
Amfibieën	
Bastaardkikker	Kleine watersalamander
Bruine kikker	Meerkikker
Gewone pad	

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld of voor voorgenomen activiteiten die strijdig zijn met de bepalingen in de wet geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor versterking geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is.

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet-beschermde flora en fauna:

Zorgplicht (artikel 1.11)

- Lid 1) Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- Lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - onderdeel a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - onderdeel b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - onderdeel c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

- lid 3) Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Provinciaal natuurbeleid

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), in 1990 door het Rijk geïntroduceerd als Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Naast tal van natuurgebieden omvat het NNN ook vrijwel alle Natura 2000-gebieden. Behoudens de rijkswateren, waar het Rijk bevoegd gezag is (o.a. Waddenzee, Noordzee, IJsselmeer), zijn de provincies bevoegd gezag inzake het NNN. Het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Provinciale structuurvisies en Provinciale verordeningen. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het ‘nee, tenzij’-principe. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van de plangebieden.

Zuid-Holland

In de omgevingsverordening van Zuid-Holland worden 3 beschermingscategorieën genoemd. Vooral beschermingscategorie 1 en 2 zijn van belang voor ruimtelijke ontwikkeling.

- Een bestemmingsplan voor een gebied met beschermingscategorie 1, zijnde Kroonjuweel cultureel erfgoed, Natuur Netwerk Nederland of Beschermd grasland in de Bollenstreek, waarvan de plaats geometrisch is bepaald en verbeeld op kaart 14 in bijlage II, kan slechts ontwikkelingen mogelijk maken die vallen onder de noemer inpassen en die in overeenstemming zijn met de artikelen 6.9e, 6.9f of 6.9g.
- Een bestemmingsplan voor een gebied met beschermingscategorie 2, zijnde Recreatiegebied, Belangrijk weidevogelgebied of Groene buffer, waarvan de plaats geometrisch is bepaald en verbeeld op kaart 14 in bijlage II, kan in beginsel slechts ontwikkelingen mogelijk maken die vallen onder de noemer inpassen of aanpassen en die in overeenstemming zijn met de artikelen 6.9b, 6.9c of 6.9d.
- Een bestemmingsplan voor een gebied met beschermingscategorie 3, zijnde Buitengebied, waarvan de plaats geometrisch is bepaald en verbeeld op kaart 14 in bijlage II, kan ontwikkelingen mogelijk maken die kunnen vallen onder noemer inpassen, aanpassen of transformeren en die in overeenstemming zijn met artikel 6.9a.

Voor zover een ruimtelijke ontwikkeling als bedoeld in het eerste lid een significante aantasting tot gevolg heeft van de wezenlijke kenmerken en waarden van belangrijke weidevogelgebieden, recreatiegebieden rond de stad, of karakteristieke landschapselementen, wordt deze aantasting gecompenseerd. Gedeputeerde staten leggen de vereisten betreffende de aard en omvang van de compensatie en het moment waarop de compensatie gerealiseerd moet zijn, vast in een beleidsregel over de compensatie bij nieuwe ontwikkelingen. De motivering bij het bestemmingsplan bevat een verantwoording over de wijze van compensatie.

In Zuid-Holland heeft het NNN beschermingscategorie 1 (Artikel 6.9e omgevingsverordening). De omgevingsverordening stelt dat een bestemmingsplan voor een locatie binnen het Natuurnetwerk Nederland, onderverdeeld in bestaande en nieuwe natuur, waternatuurgebied en ecologische verbinding, waarvan de plaats geometrisch is bepaald en verbeeld op kaart 7 in bijlage II, wijst geen bestemmingen aan die de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden

van deze gebieden significant beperken, of leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van die gebieden.

De begrenzing van het NNN, bedoeld in het eerste lid hierboven, kan door provinciale staten worden gewijzigd in een overeenstemming met artikel 2.10.5 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

De begrenzing van het NNN, bedoeld in het eerste lid hierboven, kan worden vastgesteld door Gedeputeerde Staten, mits het gaat over nog te realiseren gebieden en ecologische verbindingen van het NNN, het oppervlak van het NNN per saldo ten minste even groot blijft én de functionaliteit van het NNN onaangetast blijft.

Als de ontwikkeling negatieve effecten heeft op de wezenlijke kenmerken en waarde, oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het NNN worden beperkt, moet gelijkwaardig worden gecompenseerd. Hierbij moet in acht worden genomen dat compensatie niet leidt tot een nettoverlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke kenmerken en waarden en dat compensatie plaats vindt aansluitend aan of nabij het aangetaste gebied waarbij een duurzame situatie dient te ontstaan. Dat de compensatie plaatsvindt door realisering van kwalitatief gelijkwaardige waarden of fysieke compensatie op afstand van het gebied als fysieke compensatie aansluitend aan of nabij het gebied niet mogelijk is, of dat er financieel gecompenseerd wordt als zowel fysieke compensatie als compensatie door kwalitatief gelijkwaardige waarden op korte termijn redelijkerwijs niet mogelijk is.

De toelichting bij het bestemmingsplan dat een ontwikkeling mogelijk maakt waarvoor ontheffing als bedoeld in artikel 6.31 nodig is, bevat een verantwoording over de aard van de effect beperkende of compenserende maatregelen, de begrenzing van het compensatiegebied, en de wijze waarop die compensatie duurzaam is verzekerd.

Overige gebieden

Kroonjuwelen Cultureel Erfgoed, beschermingscategorie 1, Artikel 6.9g

Een bestemmingsplan voor een locatie binnen Kroonjuwelen Cultureel Erfgoed waarvan de plaats geometrisch is bepaald en verbeeld op kaart 14 in bijlage II kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling voor zover de ruimtelijke kwaliteit ten minste gelijk blijft en de ontwikkeling het behoud en de versterking van het betreffende cultureel erfgoed ondersteunt en overwegend meerwaarde heeft voor kwaliteiten en de gebruikswaarde ervan.

In de motivering worden de volgende kwaliteiten betrokken:

- De herkenbaarheid van het Kroonjuweel Cultureel Erfgoed;
- De historische context van het Kroonjuweel Cultureel Erfgoed;
- De uniciteit van het Kroonjuweel Cultureel Erfgoed;
- De kwetsbaarheid van het Kroonjuweel Cultureel Erfgoed;
- De gaafheid van het Kroonjuweel Cultureel Erfgoed;
- De samenhang van de kwaliteiten van het Cultureel Erfgoed;
- De richtpunten die zijn opgesteld voor het specifieke Kroonjuweel (zoals beschreven in de omgevingsvisie beleidskeuze landschap).

Graslanden Bollenstreek, beschermingscategorie 1, Artikel 6.9f

Een bestemmingsplan voor een locatie binnen graslanden Bollenstreek waarvan de plaats geometrisch is bepaald en verbeeld op kaart 14 in bijlage II kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling mits die ontwikkeling een aantoonbare meerwaarde heeft voor de ruimtelijke kwaliteit van de graslanden.

In de motivering worden de volgende kwaliteiten betrokken:

- Het open en structurerende karakter van graslanden;
- Het ecologische belang en de kwetsbaarheid van de graslanden;
- Het belang van de graslanden voor weidevogels;
- De historische context van de graslanden als strandvlakten.

Belangrijk weidevogelgebied, beschermingscategorie 2, Artikel 6.9c

Een bestemmingsplan voor een locatie binnen belangrijk weidevogelgebied waarvan de plaats geometrisch is bepaald en verbeeld op kaart 14 bijlage II, kan slecht voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling voor zover de ontwikkeling en de zo nodig daarmee in samenhang te nemen maatregelen als bedoeld artikel 6.9, zevende lid, geen significante aantasting tot gevolg heeft van de wezenlijke kenmerken en waarden van het vogel gebied.

In de motivering worden de volgende kwaliteiten betrokken:

- De hoge weidevogeldichtheden of de potentie daarvoor;
- De factoren die de hoge weidevogeldichtheden mogelijk maken zoals het graslandgebruik, de waterhuishouding met relatief hoge grondwaterstanden, de landschapsstructuur en de rust van het gebied.

Groene buffers, beschermingscategorie 2, Artikel 6.9d

Een bestemmingsplan voor een locatie binnen groene buffers waarvan de plaats geometrisch is bepaald en verbeeld op kaart 14 in bijlage II kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling voor zover dit geen grootschalige ontwikkelingen behelzen en de bufferfunctie blijkens een afdoende motivering niet onevenredig wordt verstoord.

In de motivering worden de volgende kwaliteiten betrokken:

- De functie van het gebied als tegenhanger van de stedelijke verdichting en stedelijke dynamiek;
- De identiteit die het gebied verleent aan de nabij gelegen stedelijke omgeving;
- De bescherming die het gebied biedt tegen grootschalige stedelijke ontwikkeling;
- De recreatieve gebruiks- en belevingswaarde en de contrastkwaliteit met het stedelijk gebied.

Bijlage 2 Jaarrond beschermde nesten

Tekstbox 1 Vogels met jaarrond beschermde nesten.

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Op soorten van de volgende categorie gelden de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming niet het gehele seizoen:

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Indien dit het geval is, is een omgevingscheck benodigd.